

УДК 338.48-021.387(477)(075.8)

Котляр С.О.¹, Шелеметьєва Т.В.²

¹ студ. гр. ГФ-215м, НУ «Запорізька політехніка», м. Запоріжжя

² д-р екон. наук, професор, НУ «Запорізька політехніка», м. Запоріжжя

ОСОБЛИВОСТІ РЕГІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ В РІВНЕНСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Туризм не повинен розглядатися як окремий сектор економіки, а має інтегруватися в загальну стратегію регіонального розвитку. Це передбачає

узгоджений розвиток інфраструктури, транспортної системи, охорони довкілля, культурної сфери та інших ключових напрямів, що сприяють забезпеченню сталого розвитку регіону [1]. Варто підкреслити, що попри наявність значної кількості наукових досліджень, присвячених формуванню регіональної політики сталого розвитку туризму з урахуванням особливостей окремих територій, зокрема Рівненської області, ця тема залишається актуальною та потребує подальших наукових пошуків і практичних напрацювань.

Збалансований розвиток сталого туризму та рекреації у регіонах потребує розроблення ефективних програм як складових стратегії соціально-економічного розвитку регіонів на довгостроковий період, що сприятиме визначенню місця та пріоритетів галузі у господарській структурі регіонів, мінімізації конфлікту пріоритетів та ефективного розвитку громад та ОТГ. Створення даних програм є процесом, інтегрованим у стратегічне планування розвитку регіонів, громад і територій на період 2021-2027 років [2].

Рівненщина – це невичерпне джерело елементів нематеріальної культурної спадщини, які мають історичну та культурну значимість. Самобутність і унікальність нашої культури привертають увагу світу: обряд «Водіння Куста» у с. Сварицевичі, традиція серпанкового ткацтва у с. Крупове, борщівництво, поліське весілля, страви традиційної поліської кухні: мачик, грибна юшка. Це лише незначна частина тих елементів культурної спадщини, завдяки яким Рівненщину впізнають у світі. П'ять елементів нематеріальної культурної спадщини Рівненщини [3] (обряд «Водіння Куста», «Бортництво», «Кобзарство», «Традиція вбирання могильних хрестів у рівненському Поліссі») занесені до Національного переліку елементів нематеріальної культурної спадщини України.

Область багата лісами, озерами, природними феноменами та унікальними ландшафтами. Вона є однією з перших областей в Україні, що розпочали впровадження світової практики розвитку Зелених шляхів (Green Ways).

Рівненська область є учасником Програми Interreg NEXT Польща – Україна 2021–2027, що фінансується Європейським Союзом, одним із

пріоритетів якої є туризм з конкретною ціллю SO 3.1: Підвищення ролі культури та сталого туризму в економічному розвитку, соціальній інклюзії та соціальних інноваціях. Усе це – унікальні підґрунтя для створення цікавих, якісних та конкурентоздатних на всеукраїнському та міжнародному туристичних ринках продуктів.

Основою для реалізації державної туристичної політики на місцевому рівні є Стратегія розвитку туризму та рекреації Рівненської області до 2027 року, затверджена обласною державною адміністрацією. Вона визначає туризм як один із пріоритетних напрямів економічного зростання регіону. У документі наголошується на важливості використання природного потенціалу, розвитку зеленого та сільського туризму, а також на впровадженні екологічних стандартів у сфері рекреації [4].

Серед ключових напрямів регіональної політики – підтримка місцевих громад, що мають туристичний потенціал, створення сприятливих умов для малого бізнесу у сфері гостинності, удосконалення інфраструктури та транспортної доступності. Особлива увага приділяється формуванню позитивного туристичного іміджу області через розвиток бренду «Рівненщина туристична», який покликаний популяризувати регіон серед українських та іноземних відвідувачів.

До головних туристичних ресурсів Рівненщини належать історико-культурні пам'ятки – Дубенський та Острозький замки, Музей бурштину, Національний парк «Дермансько-Острозький», численні сакральні споруди та етнографічні осередки. Водночас розвиваються нові види туризму: гастрономічний, етнічний, екологічний, подієвий. Особливу популярність отримують маршрути вихідного дня та локальні фестивалі, які стимулюють внутрішній туризм [5].

Політика сталого розвитку туризму в Рівненській області передбачає збереження природного середовища, раціональне використання ресурсів, формування екологічної культури населення. Область активно співпрацює з міжнародними партнерами та бере участь у програмах розвитку зеленого

туризму, які фінансуються ЄС. Зокрема, в рамках децентралізації проводяться тренінги для громад щодо створення еко-ферм, гостьових будинків та туристично-інформаційних центрів.

Таким чином, регіональна політика сталого розвитку туризму в Рівненській області має комплексний характер і спрямована на підвищення конкурентоспроможності регіону, збереження природної спадщини та забезпечення сталого економічного зростання. Вона формує передумови для того, щоб Рівненщина стала одним із центрів екотуризму та культурно-пізнавальних подорожей України.

Список використаних джерел:

1. Шелеметьєва Т. В., Александрова В. В. Регіональна політика сталого розвитку туризму Київської області. *Theoretical and applied aspects of sustainable development of Ukrainian regions* : scientific monograph. Volume 1. Riga, Latvia : Baltija Publishing, 2025. 668 p. С. 147–174. URL: <http://baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/view/573/15435/32602-1> (дата звернення: 07.10.2025).
2. Іванов А. М. Особливості формування стратегії регіонального сталого розвитку туризму та рекреації. *Географія та туризм* : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. Харків: ХНПУ ім. Г.С. Сковороди, 28 лют.–1 бер. 2023 р. Харків, 2023 р. С. 326–333.
3. Програма розвитку туризму в Рівненській області 2024–2026 роки. URL: <https://ror.gov.ua/upload/content/2024/February/3wcGzi8F.pdf> (дата звернення: 07.10.2025).
4. Рівненська обласна державна адміністрація. URL: <https://www.rv.gov.ua/> (дата звернення: 07.10.2025).
5. Рівненщина. Rivne Tourist Region. URL: <https://rivne.travel/locations> (дата звернення: 07.10.2025)